

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ПЕТКО РАЧЕВ СЛАВЕЙКОВ“

гр. Велико Търново, ул. „Освобождение“ № 29

тел. 0877948282 – директор, 062/63-14-42 – зам.-директор, канцелария

e-mail: ou_slaveikov_vt@abv.bg; www.ouslaveikov.weebly.com

УТВЪРДИЛ :

Д. БОРИСОВА -

Директор на ОУ „П. Р. Славейков“

ПРАВИЛА

ЗА ДЕЙСТВИЯ ПРИ ВЪЗНИКНАЛ ИНЦИДЕНТ ИЛИ ПРОЯВА НА НАСИЛИЕ МЕЖДУ УЧЕНИЦИ И ВЪРХУ УЧЕНИЦИ В ОУ „П.Р.СЛАВЕЙКОВ“ гр. ВЕЛИКО ТЪРНОВО

Разработени съгласно Заповед № РД09-611/18.05.2012 г. на Министъра на образованието и науката

Настоящите правила имат за цел прилагането на цялостен училищен подход, полагане на координирани и последователни усилия за предотвратяване на тормоза и създаване на по-сигурна училищна среда.

I. Задължения на персонала

1. Училищен координационен съвет :

- 1.1. Планира, проследява и координира дейностите за справяне с тормоза на ниво училище.
- 1.2. Обобщава предложенията на класовете и изготвя общоучилищни ценности, правила и последици.
- 1.3. Обсъжда и приема процедурите за докладване, регистриране и проследяване на случаите на тормоз.
- 1.4. Прави мотивирани предложения до директора с цел подобряване на работата.
- 1.5. Подпомага класните ръководители с материали или консултации със специалисти, съдейства за организиране на периодични обучения на учителите по темата за насилието.
- 1.6. Размножава и предоставя на класните ръководители (за учениците от класа им) и на всички учители (за попълване от тях) въпросници за проучване и оценка на взаимоотношенията между учениците и рисковете от възникване случаи на тормоз. Обобщава анализите на класните ръководители, както и въпросниците, попълнени от всички учители, и ги представя на педагогическия съвет, за да се предприемат мерки за обща подкрепа, насочена към превенция и/или преодоляване проблемно поведение на отделни ученици или групи от ученици.

2. Класни ръководители

- 2.1. В началото на годината провеждат занятия в часа на класа, посветени на тормоза и насилието.
- 2.2. С помощта на учениците приемат ценности, правила и последици при прояви на насилие.
- 2.3. Постерите с приетите ценности, правила и последици се поставят на видно място в класната стая.
- 2.4. Запознават учениците с процедурата за съобщаване на случаи на тормоз.
- 2.5. Реагират при всеки опит за насилие над ученик в клас, съгласно утвърдените процедури и приетите правила и последици.
- 2.6. За всеки инцидент или проява на насилие попълват протокол, който предават на УКС.
- 2.7. Участват в работата на екипа, сформиран по конкретен случай на ученик от класа им.
- 2.8. Провеждат периодично превантивни занятия по проблемите на тормоза, като могат да привличат различни специалисти, напр. от Центъра за превенция на насилието, МКБППМН и др.

- 2.9. Информират учениците за Националната телефонна линия за деца 116 111.
- 2.10. Информират родителите за дейностите по механизма, както и за приетите правила и процедури.
- 2.11. Съдействат за включването им в дейностите на ниво училище.
- 2.12. В началото на всеки учебен срок провеждат с учениците попълване на въпросници за проучване и оценка на взаимоотношенията между учениците и рисковете от възникване случаи на тормоз. Анализират резултатите, като открояват идентифицираните рискове. Предават анализа на Координационния съвет за обобщаване.

3. Учители, които не са класни ръководители :

- 3.1. Включват темата за насилието в учебни единици, при които това е възможно.
- 3.2. Поощряват и развиват съвместното учене, както и поведение на сътрудничество и взаимопомощ.
- 3.3. Познават и използват установената система за информиране и съобщаване за случаи на тормоз над ученици.
- 3.4. Познават правилата и последствията на класа, прилагат ги и изискват от учениците да ги прилагат.

4. Дежурни учители

- 4.1. Спазват стриктно утвърдения от директора график за дежурство, следейки рисковите зони, в които е възможна появата на насилие и тормоз.
- 4.2. Реагират според утвърдените процедури в ситуации на насилие по време на дежурството им.
- 4.3 Оказват съдействие на колеги при установени от тях нарушения на ученици и докладват на УКС, като попълват протокол, отразяващ инцидента.

5. Помощен персонал

- 5.1. Полагат грижи за предотвратяване на насилнически действия в училищните помещения, за които отговарят.
- 5.2. Познават основните принципи на действие и ги прилагат – правила, последствия, протокол за реагиране на насилие.
- 5.3. Не допускат прояви на насилие и съобщават за тях на класен ръководител, заместник-директор, директор.

II. Процедура за информиране и съобщаване на случаи.

1. Дете, жертва на тормоз – уведомява класния ръководител устно, родителят попълва Протокол за съобщаване за насилие (Приложение № 2), в който описва ситуацията.

2. Дете, упражнило тормоз - уведомява класния ръководител устно, родителят попълва Протокол за съобщаване за насилие (Приложение № 2), в който описва ситуацията, изпълнява указанията на УКС за предотвратяване на тормоза.

3. Деца, които помагат и подкрепят тормоза - уведомява класния ръководител устно, родителят попълва Протокол за съобщаване за насилие (Приложение № 2), в който описва ситуацията.

4. Дете-наблюдател - уведомява класния ръководител устно, родителят попълва Протокол за съобщаване за насилие (Приложение № 2), в който описва ситуацията.

5. Всеки класен ръководител може да договори с учениците си от класа и други форми и начини за съобщаване на случаи на тормоз в класа.

6. Всеки учител и служител, наблюдавал ситуация на насилие между деца, е длъжен да информира УКС чрез попълване на формата за протокол (Приложение № 1).

III. Процедури за регистриране, докладване и разглеждане на случаи на насилие и тормоз сред учениците.

Задължение на всеки учител е да се намеси, за да прекрати ситуация на тормоз, на която е станал свидетел.

1. Всяка ситуация на тормоз трябва да бъде регистрирана и описана в единен регистър на училището от учителя, който я е наблюдавал. За целта е утвърден „Протокол за отговор на насилие” (Приложение № 1). Той се предава на председателя на УКС, който го съхранява.

2. Действия в случай на инцидент, който поставя в риск или уврежда живота и/или здравето на ученик.

Учителят или служителят действат в следната последователност:

- извеждат пострадалото дете от опасната зона и оказват долекарска помощ;
- при непосредствена опасност за живота на пострадалото дете се обаждат на телефон 112;
- уведомяват веднага училищното ръководство и УКС, които уведомяват класния ръководител, който от своя страна уведомява родителите/настойниците на детето;
- описват ситуацията писмено в протокола за отговор на насилие.

3. Действия при установяване, че дете е жертва на насилие или е в риск от такова.

- Всеки служител на ОУ „П. Р. Славейков”, на когото стане известно, че дете в риск се нуждае от закрила, следва незабавно да уведоми класния

ръководител, който от своя страна уведомява училищното ръководство и родителите/настойниците на детето.

- Учителят описва ситуацията писмено в протокола за отговор на насилие.
- След проверка на случая директорът свиква УКС, който подава сигнал до Отдел „Закрила на детето”.
- УКС изготвя индивидуална работна програма за дейности на екип от педагогически съветник, класен ръководител и родител.

4. Действия при установяване, че дете е упражнило тормоз.

- Учителят описва ситуацията писмено в Протокол No1 за отговор на насилие.
- Ситуацията се регистрира в единния регистър.
- Детето, упражнило тормоз, описва ситуацията в Протокол No2.
- За изясняване на случая от други деца-наблюдатели родителите им описват ситуацията в Протокол No2.
- Класният ръководител уведомява и свиква среща с родителите.
- Свиква се УКС.
- УКС уведомява МКБППМН, Полицията и отдел „Закрила на детето“.
- УКС изготвя индивидуална работна програма с ясно разписани функции и дейности с цел намаляване на агресията у детето.

IV. Мерки при кризисни ситуации

1. Комисията заседава най-малко един-два пъти в учебен срок и обсъжда изпълнението на плана, както и резултати от дейността си.
2. При наличие на писмен или устен сигнал, комисията се събира в рамките на 24 часа.
3. При възникване на кризисната ситуация веднага се уведомява Директора на училището. В рамките на един час се подава сигнал в РУО и Отдел ”Закрила на детето” в Областна администрация и полицията.
4. При възникване на кризисна ситуация или получен сигнал за ученик, жертва или в риск от насилие, комисията съставя индивидуален план за кризисна интервенция.

V. Действия при разрешаване на установен училищен тормоз между учениците:

Важно е да се разграничат случаите, когато не се касае за тормоз, а само за игра или приятелско премерване на силите между децата.

За целта е необходимо да се наблюдава поведението на децата, включително и на тези, които само присъстват, без активно да участват.

По-голяма част от ситуациите на тормоз следва да бъдат овладени от учителите, а някои от самите деца. Всяка намеса изисква внимателна преценка на ситуацията и нейната тежест.

Първа стъпка: Прекратяване на ситуация на тормоз:

Задължение на всеки учител е да се намеси, за да прекрати ситуация на тормоз, на която е станал свидетел.

- В случай на физически тормоз децата трябва да бъдат разделени и да се прекрати физическият контакт между тях незабавно.
- Не трябва веднага да се разпитва за случилото се, да се обсъждат причините за насилието или да се изяснява ситуацията. Това може да се случи на по-късен етап. Важното е учителят ясно да обяви пред всички, че това е насилие и то е недопустимо поведение. В този момент не е добре да се разпитва за подробности и детето, което е потърпевшо, особено в присъствието на насилника и други деца, защото това може да урони неговото достойнство.
- Спонтанна реакция на възрастните е заставането на страната на „жертвата” и наказване на „насилника”. Ключово при интервенцията на възрастните е приемането на разбирането, че детето - обект на тормоз, не се нуждае от състрадание, а детето - извършител на тормоз, не се нуждае от наказание, особено което го унижава, а от състрадание, за да може то да развие това чувство към другите. Защото липсата на състрадателност е една от основните причини, поради която се упражнява тормоз.

Втора стъпка: Реакции спрямо детето, което е упражнило тормоз:

- Когато става въпрос за първа проява, която не е тежка по отношение на нанесената вреда, може да се приложи подходът за възстановяване на щетата. ***Когато се прилага подходът за възстановяване на щетата, е необходимо задължително да се уведоми класният ръководител.***
- Той се прилага от класния ръководител. Важно е учителят със спокоен и умерен тон, както и с държанието си, да покаже ясно, че проблемът е в начина на поведение, а не в личността на самия ученик, и че се действа с оглед отново да се възстановят ценностите, към които цялото училище се придържа, а не за да бъде наказан.
- Ключов момент във възстановяването на щетата е, че класният ръководител разговаря с ученика, а ученикът сам избира и решава как ще поправи грешката си, с което отново ще се възстанови нарушената ценност. С това негово решение трябва да се съгласи и ученикът, който е бил потърпевш от тормоза. Като първа стъпка класният ръководител изслушва ученика. Не е желателно ученикът да се

изслушва, съвместно с потърпевшия. След изясняване на ситуацията и постигане на договорка, класният ръководител за определен период от време може да проследява поведението на учениците и да дава обратна връзка.

Трета стъпка: Реакции спрямо дете, което е обект на тормоз:

Работата с ученици, които са обект на тормоз, трябва да бъде насочена към формиране у тях на умения за справяне с подобно поведение.

- Важно е класният ръководител да поговори с ученика, по възможност още същия ден, за да разбере какво точно се е случило. Ако е необходимо отделни факти могат допълнително и дискретно да бъдат проучени.
- Погрешно е открито и публично пред другите ученици да се оказва подкрепа на потърпевшото дете, защото това допълнително ще урони достойнството на детето пред неговите съученици.
- При този първи разговор е важно да се предложи на ученика подкрепа, като се остави то само да определи какво точно ще му помогне да се почувства сигурно.
- Подчертава се поверителността на разговора, като се спомене кои ще бъдат уведомени за случилото се.
- Никога не трябва да се предлага среща между ученик - жертва на насилие, и неговия мъчител с цел да се помирят и да се разберат. Такива срещи могат да доведат до неблагоприятни последици.
- Класният ръководител наблюдава ученика в следващите дни, за да се увери как се чувства и при необходимост отново разговаря с него.

Четвърта стъпка: Реакции, спрямо наблюдателите:

- Класният ръководител изтъква задоволство от постъпката на тези, които са се намесили в защита на училищните ценности. С останалите се споделя очакването да направят същото, ако се случи в бъдеще.
- Убеждение за отговори на насилието с думи, търсене на помощ и съобщаване за случая.
- Класният ръководител насърчава учениците за грижа спрямо тормозения ученик.

Съставил: УКС за справяне с насилието

ПРИЛОЖЕНИЕ №1

ПРОТОКОЛ
за съобщаване /отговор/ на насилие
№ /.....

№	Трите имена на ученика	Клас	Класен ръководител

Дата....., час.....

Описание на ситуацията:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Предприети мерки

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Коментар

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Подпис:.....
/ /

ПРИЛОЖЕНИЕ №2

ПРОТОКОЛ
за съобщаване за насилие

№/.....

Аз

родител на

ученик/чка от клас,

с класен ръководител

Определям детето си като:

Дете, жертва на тормоз

Дете, упражнило тормоз

Дете, което помага и подкрепя тормоза

Дете-пряк наблюдател

Дете, знаещо информация за ситуацията

Дата....., час.....

Описание на ситуацията:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Коментар

.....
.....
.....
.....

Подпис на родител.....